

Коришук Т.Л.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», кафедра англійської мови технічного спрямування №1

ЖАРТИ ЯК БАГАТОАСПЕКТНИЙ НАОЧНИЙ ЕЛЕМЕНТ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Англійська мова за декілька останніх десятиліть стала не просто іноземною мовою, неймовірно поширеною у світі і обов'язковою для вивчення. Наразі англійська мова – це універсальний ключ до нових можливостей, це шлях до оволодіння іншомовною культурою. Саме тому при навчанні англійської мови варто звертати увагу не лише на формування вмінь та навичок, але і на пояснення лінгвокультурних особливостей, таких як історія, традиції, ментальність тощо.

Гумор – це неймовірно багатогранне явище, із різноманітними відтінками та характеристиками. У філософії, педагогіці та психологічній педагогіці це явище отримало своїх дослідників ще з давніх часів. Аристотель та Декарт передавали свої знання та результати спостережень наступним поколінням вчених та науковців, серед яких зарубіжні вчені люди такі як К. Ізард, Л. Саккетті, Ж. Руссо та З. Фрейд, а серед вітчизняних прихильників гумору як важливого аспекту людського життя та процесу навчання такі імена як Ю. Борєв, О. Лук, А. Макаренко, В. Сухомлинський, А. Богуш та інші.

Сучасний викладач має володіти різними вміннями, навичками та особливими рисами характеру. Серед них комунікативні якості мають велике значення, так як комунікативний підхід до навчання іноземної мови стає все поширенішим. Особливу цінність мають вміння легко покращити атмосферу на занятті, пожартувати та засміятись разом із студентами над чимось. Гумор може виступати як і педагогічний засіб. Хоча особливості і можливості введення гумору у педагогічну практику ще недостатньо вивчені, потенціал цього явища є дійсно високим [1].

Гумор у кожній країні та навіть певні територіальній одиниці має свої особливості. Коли ми говоримо про англійський гумор, варто зазначити, що є гра слів, полісемічні та омосемічні аспекти дуже важливі для передачі гумористичного аспекту. Саме тому не носіям мови інколи важко зрозуміти англійські жарти – не вистачає знання лексики та зворотів, культурологічних особливостей.

Проте гумор також дуже важливий аспект комунікації. Процес навчання – це завжди комунікативний процес. Викладач багато часу проводить із студентами різного віку (17-23 років), проте все ж вони усі представники молоді, які становлять одну вікову групу. Жарти допомагають покращити зв'язок «викладач-студент».

Жарти можуть бути чудовим автентичним матеріалом для розгляду будь-якої граматичної теми. Вони підвищують мотивацію, так як розважають і навчать одночасно. Студенти починають сприймати вивчення англійської мови як приємно проведений час. Разом із тим жарти запам'ятовуються, таким чином допомагаючи засвоїти певні граматичні теми та нову лексику. Використання жартів як наочний матеріал стимулює студентів до імпровізацій та розмовної практики.

Жарти можна поділити на декілька груп відповідно цілей вивчення. Тобто, жарти можуть бути тематичними (серед яких важливе місце займають професійні), орієнтованими на вивчення певних граматичних тем та особливостей лексики англійської мови.

Наприклад, можна використовувати жарти для покращення усвідомлення деяких лексичних тем (у випадку із студентами інженерних спеціальностей – струм, механізми, матеріалознавство, інженер та його робота тощо). Ось, наприклад, жарт [4, с.23], який стосується тем «Будова атома», «Вільні електрони»:

Two atoms were walking down the street one day, when one of them exclaimed, "Oh no - I've lost an electron!" "Are you sure?" the other one asked. "Yes," replied the first one, "I'm positive."

Q: Why was the free electron so sad?

A: It had nothing to be positive about!

Однак окрім тематичного направлення жарту, його можна використати і для таких тем як «минулий простий та минулий тривалий час», формування питань.

Працюючи із жартами як наочним матеріалом варто залучати студентів до різних видів завдань. Наприклад, студенти самостійно шукають жарти відповідно певної теми і презентують на занятті. Або викладач на занятті пропонує студентам роздаткові матеріали із жартами, в яких пропущені дієслова, які треба поставити у відповідну часову форму. Наприклад:

Dad, I ____ to become a train driver. (decide)

Well, son, I certainly won't stand in your way.

Під час вивчення сталих виразів, словосполучень або особливостей перекладу прикметників із прийменниками жарти також стануть у нагоді. Розпочавши пару таким чином, викладач допоможе зрозуміти студентам, що тема цікава, так як різні слова, поєднуючись із іншими, по-різному перекладаються, таким чином створюючи специфічний ефект гри слів та значень:

Dad, I'm homesick.

But this is your home, son?

I know. I'm sick ____ it.

Гумор, будучи особливим мовним, психічним та психологічним явищем, сприяє більш повному проникненню у соціокультурне та країнознавче середовище країни, мова якої вивчається. Дане явище допомагає студентам сприймати нової інформації, підтримує зацікавленість у предметі, робить зв'язок «педагог-студент» та спілкування більш ефективним. Окрім покращення знань із англійської мови, гумор сприяє розвитку особистості, підвищенню емоційної і інтелектуальної культури людини, активізує і оптимізує навчально-освітній процес.

Отже, гумористичний аспект під час вивчення англійської мови дуже важливий. По-перше, гумор – це елемент культури, досить важлива частина ментальності народу. Знаючи, над чим людина сміється, завжди можна знайти із нею спільну мову. По-друге, пригадуючи відоме англійське прислів'я «all work and no play makes Jack a dull boy» варто інколи вносити гумористичні елементи під час занять. Гумор допомагає покращити засвоєння іноземної мови завдяки тому що сміх завжди створює невимушену атмосферу та допомагає зняти психічне напруження, а також без значних зусиль засвоїти і запам'ятати певні речі.

Література

1. Старовойтенко Н. Використання гумору як педагогічного засобу/Старовойтенко Н. // Рідна школа. - 2000. – 76с.
2. Greku Z. Traditional English Humor as an Effective Technique in Teaching English / Z. Greku // Spotting. – 2003. – №2. – P. 13–64.
3. Language and humour / G. G. Pocheptsov. – Kiev : Vysca skola, 1990. – 356 p
4. Woolard G. Lessons with Laughter. Instant Lessons for Busy Teachers. LTP, 1996.- 93 p.